

TÜRK PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK DERGİSİNDE YAYINLANAN MAKALELERİN ÇEŞİTLİ ÖZELLİKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Mehmet GÜVEN, İbrahim KISAÇ, Leyla ERCAN ve İlhan YALÇIN

Özet: Bu çalışmanın amacı, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi'nin ilk otuz sayısında yayınlanan makalelerin çeşitli özellikler açısından incelenmesidir. Bu amaçla her bir makale; araştırma türü, ele aldığı konu, istatistiksel yöntem, çalışma grubu/örneklem özellikleri, bağımsız değişkenler ve yazar sayısı bakımından incelenmiştir. Derginin ilk otuz sayısında toplam 198 makale yayınlanmıştır. Evlilik ve mesleki rehberlik konularında yapılan çalışmalar, betimsel araştırmalar, üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalar ve tek yazarlı çalışmaların diğerlerine göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Türk psikolojik danışma ve rehberlik dergisi, araştırma yöntemi, araştırma konusu, yazar.

Abstract: Investigating published articles in turkish psychological counseling and guidance journal with respect to some aspects. The purpose of this study was to examine the articles published in the thirty issues of Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal in terms of some characteristics. For this purpose, each article was reviewed regarding type of research, topics, statistical methods, sample or study group characteristics, independent variables, and number of authors. Totally 198 articles were published in the first 30 issues of the journal. Results indicated that most of the studies are about marriage and vocational guidance, and they are descriptive studies and carried out mostly on university students. Many of them are single author studies.

Key Words: Turkish psychological counseling and guidance journal, research method, topic, author.

Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin 60 yıla yakın bir geçmişi bulunmaktadır. Türk eğitim sistemine bugünkü anlamıyla rehberlik kavramı 1950’lerin başlarında girmeye başlamıştır. Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin tarihsel gelişiminin ele alındığı bazı çalışmalar (Tan, 1995; Özgüven, 1990; Doğan, 1998; Kepçeoğlu, 1999; Yeşilyaprak, 2007; Şahin, 2008) incelendiğinde, bu hizmetlerin bazı aşamalardan geçen bir gelişim süreci izlediği görülmektedir. Bu aşamaları çok genel hatlarıyla başlangıç yılları (1951-1956), oluşum yılları (1957-1969), okullarda psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin oluşturulması (1970-1981), psikolojik danışma ve rehberlik lisans programlarının oluşturulması (1982-1989), mesleki örgütlenme ve bilimsel çalışmaların hız kazandığı yıllar (1989 ve sonrası) şeklinde özetlemek mümkündür. Bu süreç içinde belki de en önemli gelişme; psikolojik danışma ve rehberlik alanında çalışanlar arasında birlik, beraber-

lik ve mesleki dayanışma ile alanın ve mesleğin ülkemizde gelişmesini sağlamak, bu alanda çalışanların sosyal, bilimsel, mesleki ve kültürel yönden gelişmelerine yardım etmek, mesleğin üyelerinin haklarını korumak ve savunmak amaçlarına yönelik olarak 1989 yılında Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği’nin kurulmasıdır. Bu dernek, 1998 yılında Bakanlar Kurulunun 13.07.1998 tarih ve 98/11476 sayılı kararı ile isminin başına “Türk” sözcüğünü ekleyerek ulusal bir dernek kimliği kazanmıştır (Yeşilyaprak, 2007).

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği, kuruluşundan bu yana geçen 20 yıl boyunca Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik alanının gelişmesi, alanda çalışanların mesleki bilgi ve becerilerinin artırılması, özlük hakları ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bu faaliyetler arasında önemli sayılabilecek bir faaliyet olarak derneğin kuruluşundan bir yıl sonra (1990) yayın hayatına başlayan Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi sayılabilir. 1990–1997 yılları arasında yılda bir kez yayınlanan bu dergi, 1998 yılından itibaren düzenli olarak yılda iki sayı şeklinde yayınlanmaktadır. En son 30. sayısı yayınlanan Türk PDR Dergisi, Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik alanının tek hakemli ve akademik dergisi olma özelliğini taşımakta, alanla ilgili çalışmalarını yayınlamakta ve böylece PDR

Doç. Dr., **Mehmet GÜVEN**, Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr., **İbrahim KISAÇ**, Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr., **Leyla ERCAN**, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Araş. Gör., **İlhan YALÇIN**, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

alanının gelişmesine katkı sağlayıcılık işlevini sürdürmektedir.

Akademik nitelik taşıyan dergilerin belli periyotlarla değerlendirilmesi ve içeriğinin analiz edilmesinde hem dergilerin gelişim sürecini ortaya koymak hem de okuyucularına ilgili alandaki bilimsel gelişme sürecini izleme fırsatı sunmak açısından yarar vardır. Konu ile ilgili literatür incelendiğinde, dergilerin içeriğini çeşitli faktörler açısından değerlendirmeye yönelik bazı çalışmalara rastlanmaktadır. Örneğin, Benshoff ve Flint (2006), *Journal of College Counseling* dergisinin 1998-2005 yılları arasında yayınlanan ilk 15 sayısının içeriğini yayın türü, konu ve yazar özellikleri açısından incelemişler ve elde ettikleri bulguları tartışarak derginin geleceğine yönelik bazı öneriler sunmuşlardır. Goodwin ve Goodwin (1985) *American Educational Research Journal* dergisinin 1979-1983 yılları arasında yayınlanan makalelerini; Daniel (1992) ise *Journal of Research in Music Education* dergisinin 1987-1991 yılları arasında yayınlanan makalelerini kullanılan istatistiksel teknikler açısından incelemişlerdir. Huisman (2008), *Higher Education Policy* dergisinin 20 yıllık sürecini dergiye katkı sağlayıcıların ülkeleri ve kurumları açısından değerlendirmiştir.

Sadece bir derginin incelenmesi şeklindeki çalışmaların yanında birden fazla dergiyi değerlendirmeye yönelik çalışmalara da rastlanmaktadır. Örneğin Feinauer, Pistorius, Erwin ve Alonzo (2006) tarafından yapılan bir çalışmada, aile terapisi alanında başlıca dergilerden olan *American Journal of Family Therapy*, *Family Process* ve *Journal of Marriage and Family Therapy* dergileri içerdikleri konular, yazar özellikleri ve yayın kurumları açısından incelenmiştir. Çalışmada, adı geçen dergilerin 1992-2004 yılları arasında 12 yıl boyunca yayınlanan sayıları inceleme kapsamına alınmıştır.

Dergi değerlendirme çalışmasıyla ilgili olarak ülkemizdeki literatürde rastlanan bir çalışma, Al ve Coştur'un (2007) *Türk Psikoloji Dergisi*'ndeki makalelerin bibliyometrik özellikleri açısından incelenmesiyle ilgilidir. Adı geçen çalışmada, *Türk Psikoloji Dergisinde* 1995-2005 yılları arasında yayınlanan 118 makale, psikolojinin alt alanları, çok yazarlık durumu, yazarlarının çalıştıkları kurum, atıf alanlarının özellikleri, makalelerde en sık atıf yapılan kaynak türü ve yapılan atıfların dağılımı yönünden incelenmiştir.

Bu çalışmada ise *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*'nin yayın hayatına başladığı 1990 yılından 2008 yılına kadar yayınlanmış olan 30 sayısında yer alan makalelerin araştırma türü, yazar sayısı, ele alınan konu, değişkenler, kullanılan istatistiksel yöntemler, örneklem veya çalışma grubunun özelliği açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilecek bulguların, *Türk PDR Dergisi*'nin ve aynı zamanda Türkiye'de PDR alanındaki literatürün gelişim süreciyle ilgili önemli ipuçları vere-

ceği, alanda çalışan akademisyenlere ve psikolojik danışmanlara da katkı sağlayacağı umulmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışma, 1990 ve 2008 yılları arasında *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*'nde yayınlanan bütün makaleleri kapsamaktadır. Sözü edilen yıllar arasında toplam 30 sayı ve 198 makale yayımlanmıştır. Her bir makale, araştırma türü, ele aldığı konu, istatistiksel yöntem, çalışma grubu/örneklem özellikleri, bağımsız değişkenler ve yazar sayısı bakımından incelenmiştir.

BULGULAR

Makalelerin inceleme konusu olan özellikler açısından ele alınmasıyla elde edilen bulgular aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Araştırma Türü

Makaleler araştırma türü açısından incelenirken; her biri betimsel, derleme, ölçek geliştirme, ölçek uyarlama, deneysel ve nitel araştırma alt başlıklarına göre sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Makalelerin Araştırma Türü Açısından Dağılımı

Araştırma türü	1-10	11-20	21-30	Toplam	
	Sayılar	Sayılar	Sayılar	f	%
Betimsel	20	22	38	80	40.40
Derleme	24	9	19	52	26.26
Ölçek geliştirme	6	13	17	36	18.18
Ölçek uyarlama	6	-	9	15	7.57
Deneysel	2	5	7	14	7.07
Nitel	-	-	3	3	1.52
Toplam	58	49	93	200	100.00

Türk PDR Dergisi'nin ilk 30 sayısında toplam 198 makale yayımlanmıştır. Bunlardan ikisi hem betimsel hem de nitel araştırma kapsamına alınmıştır. Bu nedenle toplamda 200 makale üzerinden değerlendirilmiştir. Tablo 1'de görüldüğü gibi, araştırma türü açısından en fazla betimsel (%40.40) araştırmalar yayımlanmıştır. Bunu sırasıyla derleme çalışmaları (%26.26) ve ölçek geliştirme araştırmaları (%18.18) izlemektedir. Nitel araştırmaların (%1.51) diğerlerine göre daha az sayıda olduğu dikkati çekmektedir.

Konular

Türk PDR Dergisi'nde yayınlanan makalelerin ele aldıkları konular incelendiğinde, ilk sayıdan son sayıya kadar birçok konu alanında çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Konu alanı açısından elde edilen sonuçlar Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Araştırmaların Konulara Göre Dağılımı

Konular	1-10	11-	21-	Toplam	%
	Sayılar	20	30		
	f	f	f	f	%
Evlilik	4	2	7	13	5.78
Mesleki rehberlik	2	5	5	12	5.33
Rehberlik uygulamaları	5	4	2	11	4.89
Psikolojik danışma kuramları	7	2	-	9	4.00
PDR hizmetlerinin değerlendirilmesi	8	-	-	8	3.56
Stresle başa çıkma	-	2	5	7	3.11
Benlik	2	4	-	6	2.67
Yalnızlık	-	1	5	6	2.67
Akılcı olmayan inançlar/düşünceler	-	4	1	5	2.22
Problem çözme	1	3	1	5	2.22
Tükenmişlik	-	3	2	5	2.22
İyilik hali	-	-	5	5	2.22
Sosyal yetkinlik	-	1	4	5	2.22
Grupla Psikolojik Danışma	-	-	4	4	1.78
İletişim	2	2	-	4	1.78
Sosyal beceri	1	2	1	4	1.78
Duygular	-	1	2	3	1.33
Psikolojik belirtiler	1	1	1	3	1.33
Kişilik	-	2	1	3	1.33
Denetim odağı	2	1	-	3	1.33
Sosyal destek	-	-	3	3	1.33
Psikolojik dayanıklılık/sağlamlılık	-	-	3	3	1.33
Üniversite öğrencileri	-	1	2	3	1.33
Problemler	1	-	2	3	1.33
Duygusal zeka	-	-	3	3	1.33
Kişilik	1	-	2	3	1.33
Psikolojik ihtiyaçlar	-	-	3	3	1.33
Kaygı	1	-	2	3	1.33
Unvan sorunu	2	-	-	2	.89
İş doyumu	2	-	-	2	.89
Sosyal destek	2	-	-	2	.89
Karar verme	1	1	-	2	.89
Bilimsel düşünme becerileri	-	2	-	2	.89
Yapılandırıcı yaklaşım	-	1	1	2	.89
Yaşam doyumu	-	-	2	2	.89
Öfke	-	-	2	2	.89
Çok kültür- lülük/Kültürel duyarlılık	-	-	2	2	.89
Cinsel istismar	-	-	2	2	.89
Zorbalık	-	-	2	2	.89
Aile	-	-	2	2	.89

Ergenler	1	-	1	2	.89
Cinsiyet rolleri	1	-	-	1	.44
Öğrenme ve ders çalışma alışkanlığı	1	-	-	1	.44
Sigara içme alışkanlığı	1	-	-	1	.44
İnsan ilişkileri	1	-	-	1	.44
PDR'nin önemi	1	-	-	1	.44
PDR derneği	1	-	-	1	.44
Kızgınlık	1	-	-	1	.44
Karşı cins arkadaşlığı	1	-	-	1	.44
Kaygı	1	-	-	1	.44
Davranışı kontrol altına alma	1	-	-	1	.44
Kendini değerlendirme	1	-	-	1	.44
Gestalt grup yaşantısı	1	-	-	1	.44
Karar stratejileri	-	1	-	1	.44
Ana-baba tutumları	-	1	-	1	.44
Saldırganlık	-	1	-	1	.44
Yaratıcılık	-	1	-	1	.44
Utangaçlık	-	1	-	1	.44
Risk alma davranışları	-	1	-	1	.44
Akran baskısı	-	1	-	1	.44
Önleyici rehberlik	-	1	-	1	.44
Öğrenilmiş güçlülük	-	1	-	1	.44
Duygusal zeka	-	-	1	1	.44
Mizah tarzı	-	-	1	1	.44
Aşka ilişkin tutum	-	-	1	1	.44
Uyum	-	-	1	1	.44
Bilgisayar oyun bağımlılığı	-	-	1	1	.44
Okulu bırakma	-	-	1	1	.44
Pozitif psikoloji	-	-	1	1	.44
Sosyal bağlılık	-	-	1	1	.44
Eleştirel düşünme	-	-	1	1	.44
Empati	-	-	1	1	.44
Kendini ayarlama	-	-	1	1	.44
Anımsama terapisi	-	-	1	1	.44
Sosyal provizyon	-	-	1	1	.44
Akran danışmanlığı	-	-	1	1	.44
Sosyal kaygı	-	-	1	1	.44
İyimserlik	-	-	1	1	.44
Yas danışmanlığı	-	-	1	1	.44
Müdahale yöntemleri	-	-	1	1	.44
Rehberliğin sorunları	1	-	-	1	.44
Psikolojik beceriler	-	-	1	1	.44
Psikolojik yardım alma	-	-	1	1	.44
Mükemmeliyetçilik	-	-	1	1	.44
Tinsel anlayış	-	-	1	1	.44
Depresyon	-	-	1	1	.44
Yaşlılık	-	-	1	1	.44
Güvengenlik	-	-	1	1	.44
Mantık dışı inançlar	-	-	1	1	.44
TKT	-	-	1	1	.44
Sanat benlik kavramı	-	-	1	1	.44
Toplumsal ilgi	-	-	1	1	.44
Çatışma çözme	-	1	-	1	.44
Oyun terapisi	-	-	1	1	.44
Toplam	59	55	111	225	100.00

Tablo 2 incelendiğinde 30 sayıda en fazla yayın yapılan konunun “Evlilik” (%5.78) olduğu, bunu “Mesleki rehberlik” (%5.33), “Rehberlik uygulamaları” (4.89), “Psikolojik danışma kuramları” (%4), “PDR Hizmetlerini değerlendirme” (%3.56), “Stresle başa çıkma” (%3.11), “Benlik” (%2.67) ve “Yalnızlık” (%2.67) konulu makalelerin izlediği görülmektedir.

İstatistiksel Yöntemler

Araştırmalarda kullanılan istatistiksel yöntemlerin dağılımı Tablo 3’te görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmalarda Kullanılan İstatistiksel Yöntemlerin Dağılımı

Yöntemler	1-10	11-20	21-30	Toplam	
	Sayılar	Sayılar	Sayılar	f	%
Frekans / Yüzde	6	4	9	19	5.86
Kay kare	-	1	2	3	.92
Ortalama / Standart sapma	17	19	16	52	16.05
Regresyon	3	2	11	16	4.94
Korelasyon	21	18	33	72	22.22
t testi	18	13	19	50	15.43
Varyans analizi	11	19	23	53	16.35
Faktör analizi	4	12	29	45	13.88
Wilcoxon testi	1	2	2	5	1.54
Kruskal-Wallis testi	-	1	1	2	.61
Mann-Whitney U testi	1	3	3	7	2.16
Toplam	82	94	148	324	100.00

Tabloya bakıldığında 30 sayıda çıkan 198 makalede en fazla kullanılan istatistiksel yöntemin korelasyon yöntemi olduğu (%22.22), bunu varyans analizi (%16.35), ortalama/standart sapma gibi betimsel istatistiksel teknikler (%16.05) ve t testinin (%15.43) takip ettiği görülmektedir. Yıllara göre incelendiğinde, regresyon, faktör analizi gibi yöntemlerin giderek daha fazla kullanıldığı ortaya çıkmaktadır.

Çalışma Grubu/Örneklem

Araştırmalarda kullanılan çalışma grubu/örneklem özelliklerinin dağılımı Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Araştırmalarda Çalışma Yapılan Çalışma/Örneklem Gruplarına Göre Dağılım

Çalışma grupları	1-10	11-20	21-30	Toplam	
	Sayılar	Sayılar	Sayılar	f	%
İlköğretim öğrencisi	-	2	10	12	8.16
Lise öğrencisi	9	6	13	28	19.05
Üniversite öğrencisi	10	18	40	68	46.25
Yetişkinler	10	9	20	39	26.54
Toplam	29	35	63	147	100.00

Tablo 4 incelendiğinde, Türk PDR Dergisi’nde yayınlanan çalışmaların yaklaşık yarısının (%46.25) üniversite öğrencileri üzerinde yapıldığı ortaya çıkarılmıştır. Bu grubun ardından yetişkinlerle (26.54) yapılan araştırmalar gelmektedir. En az ele alınan araştırma grubu/örneklem ise ilköğretim (%8.16) öğrencileridir.

Bağımsız Değişkenler

Türk PDR Dergisi’nde yayınlanan makalelerde birçok bağımsız değişken incelendiği görülmektedir. Bağımsız değişkenlerin dağılımı Tablo 5’te görülmektedir.

Tablo 5. Araştırmalarda Ele Alınan Bağımsız Değişkenlerin Dağılımı

Bağımsız Değişkenler	1-10	11-20	21-30	Toplam	
	Sayılar	Sayılar	Sayılar	f	%
Cinsiyet	10	21	19	50	32.05
Yaş	4	7	5	16	10.25
Eğitim durumu	1	2	4	7	4.48
Sınıf	-	3	2	5	3.20
Okul/Bölüm/Alan	4	5	3	12	7.69
Akademik başarı	1	3	2	6	3.84
Sosyo-ekonomik düzey	3	3	1	7	4.48
Anne-Baba eğitim durumu	2	1	-	3	1.92
Anne-Baba çalışıp çalışmama	2	-	-	2	1.28
Anne-Baba mesleği	-	1	-	1	0.64
Anne-Baba sağ-özü-birlikte	-	-	1	1	0.64
Anne-Baba ile ilişkiler	-	-	1	1	0.64
Anne-Baba tutumu	-	3	1	4	2.56
Kardeş sayısı	1	-	-	1	0.64
Doğum sırası	-	-	1	1	0.64
Yerleşim birimi	-	4	-	4	2.56
Kalınan yer	-	2	3	5	3.20
Arkadaş ilişkileri	-	-	4	4	2.56
Medeni durum	-	4	1	5	3.20
Evlilik hayatı	2	-	2	4	2.56
Çocuk sayısı	1	-	1	2	1.28
İş hayatı	2	5	5	12	7.69
Hizmet süresi	-	-	1	1	0.64
Unvan	-	-	1	1	0.64
Zaman	-	-	1	1	0.64
Toplam	33	65	58	156	100.00

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmalarda en çok kullanılan bağımsız değişkenlerin cinsiyet (%32.05) ve yaş (10.25) değişkenleri olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla okul/bölüm/alan (%7.69), iş hayatı (%7.69), eğitim durumu (%4.48) ve sosyo-ekonomik düzey (%4.48) değişkenleri izlemektedir.

Araştırma Grubu/Örneklem Büyüklüğü

Tablo 6’da üzerinde çalışılan araştırma grubu/örneklemelerin büyüklüklerinin dağılımı verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmalarda Üzerinde Çalışılan Araştırma Grubu/Örneklemelerin Sayısına Göre Dağılımı

Kişi sayıları	1-10	11-20	21-30	Toplam	
	Sayılar	Sayılar	Sayılar	f	%
1-50 kişi arası	4	4	10	18	12.3
51-100 kişi	6	6	2	14	9.6
101-200 kişi	9	4	10	23	15.8
201-400 kişi	2	10	17	29	19.9
401-600 kişi	4	7	19	30	20.5
601-1000 kişi	4	7	9	20	13.7
1001 ve üstü kişi	4	1	7	12	8.2
Toplam	33	39	74	146	100.00

Tablo 6, yapılan çalışmalarda örneklem büyüklüğünün daha çok 200 ile 600 kişiden oluştuğunu göstermektedir. Çalışma grubu/örneklem büyüklüğü açısından 1000 kişi ve üzerinde bireyle yapılan çalışmaların sayısı diğerlerine göre daha azdır.

Yazar Sayısı

Tablo 7’de Türk PDR dergisinde yayınlanan makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 7. Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Dağılımı

Yazar Sayısı	1-10	11-20	21-30	Toplam	
	Sayılar	Sayılar	Sayılar	f	%
Tek yazarlı	60	44	57	161	65.98
İki yazarlı	14	10	40	64	26.23
Üç ve daha fazla yazarlı	3	3	13	19	7.79
Toplam	77	57	110	244	100.00

Tablo 7 incelendiğinde, makalelerin büyük bir çoğunluğunun (%65.98) tek yazarlı olduğu görülmektedir. Bunu iki yazarlı yayınlar (%26.23) izlemektedir. Üç ve daha fazla sayıda yazarlı makalelerin sayısının (%7.79) diğerlerine göre daha az olduğu gözlenmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada Türk PDR Dergisi’nin ilk otuz sayısında yayınlanan toplam 198 makale, araştırma türü, ele aldıkları konular, kullanılan istatistiksel yöntemler, çalışma grubu/örneklem özellikleri, bağımsız değişkenler ve yazar sayıları açısından incelenmiştir. Araştırma türü

açısından betimsel araştırmaların diğerlerine göre daha fazla yer aldığı görülmektedir. Derleme niteliğindeki çalışmalarda da son on sayıda yeniden artış gözlenmektedir. Psikolojik ölçme aracı çalışmalarında, Türk kültüründe geliştirilen ölçme araçlarına yönelik makalelerin sayısının, ölçek uyarlama çalışmalarına göre daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Deneysel ve nitel araştırmaların diğerlerine göre daha az sayıda oldukları görülmektedir. Buradan hareketle, psikolojik danışma ve rehberlik uygulamalarının etkinliğinin değerlendirildiği çalışmaların artırılmasına ve bunların araştırma raporu haline getirilerek yayınlanmasına gereksinim duyulduğu düşünülebilir. PDR hizmetlerinin etkili olduğunun kamuoyuna duyurulmasının yollarından birisi de yapılan çalışmaların yayın organlarında basılmasıdır.

Konu alanı bakımından en fazla yayın yapılan alanların “evlilik” ve “mesleki rehberlik” olduğu görülmektedir. Evlilik konusunda yapılan çalışmalar derginin son on sayısında artış göstermiştir. Ülkemizde PDR hizmetlerinin alt alanlar açısından yapılandırılması düşünüldüğünde evlilik danışmanlığı ve kariyer danışmanlığı son yıllarda önemi giderek artan alanlar olarak öne çıkmaktadır. Türk PDR Dergisi’nde de konu açısından en fazla bu iki alanda makalenin yayınlanmış olması dikkate değerdir.

Araştırmaların üzerinde çalıştığı örneklem grubu açısından bakıldığında, üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmaların çoğunlukta olduğu gözlenmektedir. Türk PDR Dergisi’nde yayınlanan çalışmaların büyük bir çoğunluğu üniversite öğretim elemanları tarafından yapılan araştırmalardır. Öğretim elemanlarının araştırma grubu olarak üniversite öğrencilerine ulaşmalarının daha kolay olduğu ve bundan dolayı üniversite öğrencilerini seçtikleri düşünülebilir.

Yazar sayısı açısından makaleler incelendiğinde, tek yazarlı makalelerin diğerlerine göre çok daha fazla olduğu görülmektedir. Üniversitelerdeki akademik yükseltmelerde, hem Yüksek Öğretim Kurulu’nun hem de üniversitelerin tek yazarlı çalışmaları teşvik ettiği bilinmektedir. Öğretim elemanlarının, gerekli ölçütleri sağlamak amacıyla çalışmalarını tek yazarlı olarak yapmaya yöneldikleri söylenebilir.

Sonuç olarak, bu çalışmayla Türk PDR Dergisi’nin zaman içerisindeki değişim ve gelişimi ortaya konulmuştur. Derginin bu değişimi ve gelişimi bir anlamda PDR alanının ülkemizdeki gelişiminin de göstergesi durumundadır. Bu çalışmanın sonuçlarının, gelecekte alanda yapılacak çalışmalar için araştırmacı ve yazarlara ışık tutması umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- Al, U. ve Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 142-163.
- Benhoff, J. M. ve Flint, L. J. (2006). Review and analysis of the Journal of College Counseling: 1998-2005. *Journal of College Counseling*, 9, 20-28.
- Daniel, T. (1992). Observations of the statistical procedures used in the "Journal of Research in Music Education", 1987-1991. Paper presented at the Annual Meeting of the Mid-South Education Research Association, November 11-13, Knoxville, TN.
- Doğan, S. (1998). Counseling in Turkey: Current status and future challenges. *Education Policy Analysis Archives*, 6(12), 1-11.
- Feinauer, L. L., Pistorius, K. D., Erwin, B. R. ve Alonzo, A. T. (2006). Twelve-year review of major family therapy journals: Topic areas, authors' characteristics and publishing institutions. *The American Journal of Family Therapy*, 34, 105-118.
- Goodwin, L. D. ve Goodwin, W. L. (1985). Statistical techniques in AERJ articles, 1979-1983: The preparation of graduate students to read the educational research literature. *Educational Researcher*, 14, 5-11.
- Huisman, J. (2008). Higher Education Policy: The Evolution of a journal. *Higher Education Policy*, 21(2), 265-274.
- Keçeoğlu, M. (1999). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Özgüven, İ. E. (1990). Ülkemizde psikolojik danışma ve rehberlik faaliyetlerinin dünü ve bugünü. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(1), 4-15.
- Şahin, C. (2008). Eğitim sürecinde öğrenci kişilik hizmetleri ve rehberlik. (Ed: M. Güven). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tan, H. (1995). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. (2007). Türkiye'de psikolojik danışma ve rehberlik alanının gelişiminde Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneğinin yeri ve önemi. (Ed: R. Özyürek, F. Korkut-Owen ve D. W. Owen) *Gelişen Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

INVESTIGATING PUBLISHED ARTICLES IN TURKISH PSYCHOLOGICAL COUNSELING AND GUIDANCE JOURNAL WITH RESPECT TO SOME ASPECTS

Mehmet GÜVEN, İbrahim KISAÇ, Leyla ERCAN ve İlhan YALÇIN

Guidance activities have almost 60 years history in Turkey. Guidance has entered to Turkish education system around 1950s. In 1989, Turkish Psychological Counseling and Guidance Association was established to have coordination and solidarity among workers, and to contribute to professional, social and scientific development of the members. This association has carried out a lot of activities to promote professional knowledge and skills, and to protect rights and privileges of its members. One of the important activities of among these is starting to publish Turkish Psychological and Guidance Journal in 1990. While this journal was published once in a year between 1990 and 1997, it has been regularly published twice in a year after 1998.

Evaluating and analyzing the content of academic journals in some periods are useful both to see development process of the journal and to put forward to the readers scientific development process in the field. When related literature is investigated, it is seen that there are some studies about the content analysis of the journals (Al and Çoştur, 2007; Benschhoff and Flint 2006; Daniel, 1992; Feinauer, Pistonus, Erwin and Alonzo, 2008; Goodwin and Goodwin, 1985; Huisman, 2008). While some of them analyzed the journal with respect to subject, author characteristics, statistical techniques and working institutions, some of them investigated from bibliometric characteristics.

In this study, the articles published in Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal (TPCGJ) were analyzed with respect to research type, topic, statistical method, sample or study group characteristics, independent variables and the number of authors.

METHOD

This study contains all articles which were published in Turkish Counseling and Guidance Journal between 1990 and 2008. There are 198 articles in 30 issues. Each article was investigated with respect to research type, research topic, statistical method, sample or study group characteristics, independent variables and the number of the authors.

FINDINGS

Findings are given in order of research type, research topic, statistical method, sample or study group characteristics, independent variables and the number of the authors.

Research Type

There are 198 articles in 30 issues of TPCGJ. Two of them are evaluated both as descriptive and qualitative. It is found that 40.4% of the studies are descriptive study, 26.26% is review study, and 18.18% is scale developing studies.

Research Topics

There are a lot of subjects in the TPCGJ. It is seen that the most studied subject is marriage (5.78%). Others are vocational guidance (5.33%), guidance implications (4.89%) and counseling theories (4%).

Statistical Method

It was found that the most frequently used statistical technique is correlation (22.22%). Analysis of variance (16.35%), descriptive statistics (16.05%) and t-test (15.43%) are other most used techniques. When it is examined in regard to years, it is found that regression and factor analysis are used more in recent years.

Study Group/Sample

Almost half of the studies (46.25%) published in TPCGJ was carried out on university student sample. The least preferred study sample in the researches is primary school students.

Study Group/Sample Size

Most of the study was done on 200-600 sample size. In a few study, 1000 and over people/subject was chosen sample.

Independent Variables

The most investigated independent variables in the studies are gender (32.05%), age (10.25%), school or field (7.69%) and job life (7.69%). Education status and socio-economic status were taken as an independent variable in 4.48% of the studies.

Doç. Dr., **Mehmet GÜVEN**, Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
Yrd. Doç. Dr., **İbrahim KISAÇ**, Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
Yrd. Doç. Dr., **Leyla ERCAN**, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
Araş. Gör., **İlhan YALÇIN**, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

The Number of Author

Many of the articles were written by a single author (65.98%). 26.23% of them has two, and 7.79% of them has more than two authors.

DISCUSSION AND CONCLUSION

198 articles published in 30 issues of Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal were investigated according to research type, topic, statistical method, sample or study group characteristics, independent variables and the number of authors. It is seen that descriptive studies are more preferred than other type of studies. Experimental and qualitative studies are less seen. Review studies have increased the last 10 issues.

When the articles analyzed in the aspect of research topic, it is seen that marriage and vocational guidance topics are mostly studied. This finding supports the increasing marriage counseling and career guidance studies in recent years. Psychological testing studies have increased in recent years. It can be seen that there is more effort to develop new instruments to Turkish literature.

The other aspect of this content analyzing study is to investigate the characteristics of the study group or sample. It is found that most of the study was done on the university students. The reason of this can be because most of the study is carried out by academic persons. They can easily reach the university students.

Single author studies are mostly seen in the studies of TPCGJ. It is known that Turkish Council of Higher Education encourages single author articles. Therefore, academic staffs inclined to write single author articles. In a conclusion, it is seen that changes in the articles of TPCGJ are parallel with changes in counseling are in Turkey. Results of this study will be light of the future researches while it is describing the studies in the journal.